

Afrika-központúság

Molefi Kete Asante

TANSZÉKVEZETŐ EGYETEMI TANÁR, TEMPLE EGYETEM, AFRO-AMERIKAI TANULMÁNYOK TANSZÉKE, AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Mit jelent?

Az Afrika-központúság, vagy idegen szóval az afrocenzizmus, intellektuális paradigma, amely az afrikaiakat állítja a középpontba saját történelmi tapasztalataik kontextusában. A kulcsfogalmak közé tartozik a *cselekvőképesség*, *földrajzi fekvés*, *hely*, *középpontúság* és *szubjektum*. Azzal a céllal, hogy az afrikai népekkel kapcsolatos jelenségekről folyó párbeszédnek új irányt szabjanak, amely eltér az Európa-központú beállítottságtól és fogalmi rendszerektől, az afrocenzizmust a cselekvőképesség hangsúlyozására töreksenek mindenütt, ahol az afrikai népeket tanulmányozzák, bírálják és elemzik.

Hol használják ezt a fogalmat?

Az Afrika-központúság fogalmát széles körben használják a tudósok a kommunikáció, történelemtudomány, szociológia, szociális munka, pszichológia és az oktatás területén. A nyelvfejlődést, közgazdaságtant és interkulturális kommunikációt tanuló hallgatók is gyakran használják az Afrika-központúság fogalmát. A kutatások alapvető témaként kezelik a tudatosságot, cselekvőképességet, identitást, fajt, retorikát, metaforákat, esztétikát és etikát. Az afrikacenzizmus szót időnként használják azok is, akik bírálni kívánják az Afrika-központúságot. Az Afrika-központúság azonban egy nyitott rendszer, amely lehetővé teszi a vitát és nézetkülönbségeket azt illetően, hogy hogyan értelmezzük a

cselekvőképességet, középpontúságot, avagy a szubjektum helyzetét. Az Afrika-központúság sem nem vallás, sem nem hitrendszer. Az Afrika-központúság az adatok értelmezésének és az információ létrehozásának egy perspektívája. Az adatokhoz való viszonyulás mikéntjeként tehát az Afrika-központúság kívül áll minden permanens fogalmi struktúrán.

Hogyan kapcsolódik az interkulturális párbeszédhez?

Az Afrika-központúság szilárd kapcsolatra törekszik más kultúrákkal anélkül, hogy saját materiális előnyét másra rákényszeríteni vagy erősíteni kívánná. Azáltal, hogy saját kultúrájukat állítja középpontba és az emberiség értékes részeként formálnak rá jogot, az afrikai népek birtokolják, avagy kivívják maguknak a cselekvőképességet saját környezetükben, és ezáltal elismert partnerként töltik be szerepüket a közösen létrehozott multikulturális párbeszédben. Ez az eszme alapvetően inkább az emberiségről szól, semmint az anyagiasságról, győzelemről, vagy mások feletti uralomról.

Milyen további kutatásokra van szükség?

Az Afrika-központúság arra törekszik, hogy minden, az afrikai népekről szóló nemzedékeket és kontinenseket átfogó párbeszédet kiemeljen az Európa-központú áldozattétel és eltárgyasítás

síkjáról. Az arra irányuló kutatások, hogy az afrikaiak hogyan élték meg a kultúrát, identitást és a nyelvet Brazília, Kolumbia, Peru, Ecuador, Uruguay, Mexikó, Kanada, Franciaország, Nagy-Britannia, a karibi térség és egyéb országok és területek nemzeti kultúrájában, jelentősen hozzá fognak járulni az interkulturális kommunikációról alkotott tudásunk elmélyítéséhez.

Forrásmunkák

Asante, M. K. (2014). Afrocentricity: Toward a new understanding of African thought in the world. In M. K. Asante, Y. Miike, & J. Yin (Eds.), *The global intercultural communication reader* (2nd ed., pp. 101-110). New York, NY: Routledge.

Mazama, A. (Ed.). (2003). *The Afrocentric paradigm*. Trenton, NJ: Africa World Press.

Fordította: Katalin Egri Ku-Mesu